

Списання безнадійної заборгованості

? Запитує:
Алла ВЛАСЕНКО,
головний
бухгалтер,
м. Гребінка

У IV кварталі 2005 року підприємство А передало на відповідальне зберігання товари підприємству Б згідно з договором зберігання. Підприємство А також уклало з підприємством Б договір купівлі-продажу цих товарів, відповідно до умов якого товари мали бути відвантажені підприємству Б після повернення товарів із зберігання та отримання підприємством А попередньої оплати в розмірі 100%. Товари не було повернено підприємству А, а підприємство Б здійснило лише 50% попередньої оплати. Зазначену попередню оплату в розмірі 50% було включено до валового доходу, та підприємством А на цю суму було написано податкову накладну. Жодних інших операцій не відбулось.

Як підприємству А списати товари, які ні повертати, ні оплачувати підприємство не буде, і до яких податкових наслідків призведуть ці операції?

! Відповідає:
Микола ДОЛЕНКО,
партнер
Юридичної
компанії «КПД
КОНСАЛТИНГ»

Наведені у запитанні операції — це дві самостійні угоди: договір відповідального зберігання та договір купівлі-продажу.

Згідно з пунктом 1.31 Закону про прибуток та згідно з пунктом 1.4 Закону про ПДВ операції з надання товарів у межах договорів схову (відповідального зберігання) не належать до операцій із продажу товарів і не є об'єктом оподаткування ПДВ, та жодних податкових зобов'язань у підприємства А не виникає.

Вважаємо, що майно не використовувалося зберігачем у його господарстві (тобто його не можна розглядати як безоплатно передане відповідно до пункту 1.23 Закону про прибуток), і його можна вважати таким, що було втрачено зберігачем. У зв'язку з цим, підприємство А повинно виключити його з валових витрат та зробити відповідний перерахунок згідно з пунктом 5.9 Закону про прибуток і відкоригувати податковий кредит (пп. 7.4.1 Закону про ПДВ).

Водночас відповідно до статті 949 Цивільного кодексу України (далі — ЦК) зберігач зобов'язаний повернути поклаждодавцеві річ, яка була передана на зберігання, або відповідну кількість речей такого самого роду та такої самої якості. За втрату (нестачу) або пошкодження речі, прийнятої на зберігання, зберігач відповідає на загальних підставах, тобто у разі втрати (нестачі) речі відшкодовуються збитки у розмірі її вартості.

Таким чином, можна стверджувати, що підприємство Б має перед підприємством А заборгованість у розмірі вартості переданих на зберігання товарів.

Відповідно до підпункту 5.2.8 Закону про прибуток до валових витрат відносяться суми безнадійної заборгованості в частині, що не була віднесена до валових витрат, у разі, коли відповідні заходи щодо стягнення таких боргів не призвели до позитивного наслідку.

У свою чергу, до безнадійної заборгованості належить заборгованість щодо зобов'язань, за якою минув строк позовної давності. У зв'язку з цим, якщо підприємство А вжило заходів щодо стягнення боргу (навіть якщо вони не спричинили позитивного результату), то після закінчення строку позовної давності воно може збільшити валові витрати на суму заборгованості з урахуванням ПДВ.